

НАЦИОНАЛЕН АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ И МУЗЕЙ – БАН

**АРХЕОЛОГИЧЕСКИ
ОТКРИТИЯ И РАЗКОПКИ
през 2008 г.**

София
2009

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Ст. н. с. Диана Гергова (главен редактор)

Н. с. Петър Димитров

Н. с. Георги Иванов

Н. с. Виктория Петрова

Н. с. Таня Христова

Н. с. Анастасия Чолакова

Н. с. Андрей Аладжов

© Автор на картния материал: инж. Никола Тонков

ISSN: 1313-0889

Оформление, предпечат и печат: **Фабер** (062) 600 650; faber@abv.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРАИСТОРИЯ	23
№1. Николай Сираков, Жан-Люк Гуатели, Свобода Сиракова, Стефанка Иванова, Васил Попов, Катрин Ферие, Жан-Клод Леблан, Филип Фернандез, Станимира Танева, Ирена Димитрова, Росен Спасов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В ПЕЩЕРА КОЗАРНИКА, БЕЛОГРАДЧИШКО: РАНЕН И СРЕДЕН ПАЛЕОЛИТ	23
№2. Станимира Танева, Николай Сираков, Жан-Люк Гуатели, Катрин Ферие, Жан-Клод Леблан, Филип Фернандез, Богдан Атанасов СОНДАЖНО ПРОУЧВАНЕ В ПЕЩЕРА ГОЛЕМИ ПЕЧ: ПАЛЕОЛИТ, РАННОЖЕЛЯЗНА ЕПОХА	28
№3. Алета Гуатели, Ивайло Крумов, Николай Сираков, Жан-Люк Гуатели, Катрин Ферие СОНДАЖНО ПРОУЧВАНЕ В ПЕЩЕРА РЕДАКА II: АНТРОПИЧНИ СЛЕДИ ОТ СРЕДНИЯ И КЪСНИЯ ПАЛЕОЛИТ В КОНТЕКСТА НА ЛЕГОВИЩА НА ПЛЕЙСТОЦЕНСКИ ХИЩНИЦИ	32
№4. Стефанка Иванова, Мария Гюрова СОНДАЖНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ В СКАЛНИЯ НАВЕС АРКАТА, ИЗТОЧНИ РОДОПИ .	36
№5. Стефанка Иванова СОНДАЖНО ПРОУЧВАНЕ НА ХАРМАН КАЯ, С. БИВОЛЯНЕ, МАХАЛА ГАСАК, МОМЧИЛГРАД	40
№6. Стефанка Иванова СОНДАЖНО ПРОУЧВАНЕ В РАЙОНА НА С. ДЖАНКА, В ДОЛИНАТА НА ДЮШУН ДЕРЕ (ПОД МАХАЛА РЪТЛИНА) – ОБЕКТ ГЛАВАТА 2	41
№7. Недко Еленски СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА РАННОНЕОЛИТНОТО СЕЛИЩЕ ДЖУЛЮНИЦА – СМЪРДЕШ, ВЕЛИКОТЪРНОВСКО	41
№8. Георги Ганецовски АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА РАННОНЕОЛИТНО СЕЛИЩЕ В М. ВАЛОГА (ДОЛНИТЕ ЛЪКИ) КРАЙ СЕЛО ОХОДЕН, ОБЩИНА ВРАЦА	44
№9. Георги Ганецовски АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ПРАИСТОРИЧЕСКО СЕЛИЩЕ В М. ЕЗЕРОТО КРАЙ С. БОРОВАН, ОБЩИНА БОРОВАН	49
№10. Веселина Вандова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПРИ С. ПИПЕРКОВ ЧИФЛИК, КЮСТЕНДИЛСКО	54
№11. Красимир Лещаков, Надежда Тодорова, Ваня Петрова, Георги Кацаров, Радка Златева, Николай Спасов СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА РАННОНЕОЛИТНОТО СЕЛИЩЕ ЯБЪЛКОВО ПО ТРАСЕТО НА АМ „МАРИЦА“ ПРЕЗ 2008 г.	57
№12. Цветана Попова АРХЕОБОТАНИЧЕН АНАЛИЗ НА РАСТИТЕЛНИ ОСТАНКИ ОТ РАННОНЕОЛИТНОТО СЕЛИЩЕ ЯБЪЛКОВО – СЕЗОН 2008	62
№13. Виктория Петрова АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 3, ОБЕКТ №21 (км 275+250-276+100), с. ХАДЖИДИМИТРОВО, ЯМБОЛСКО	64
№14. Васил Николов, Виктория Петрова, Крум Бъчваров, Николай Христов, Петър Лещаков, Елка Анастасова, Десислава Такорова, Камен Бояджиев, Стоян Трифонов, Маргарита Люнчева ПРАИСТОРИЧЕСКИ СОЛОДОБИВЕН ЦЕНТЪР ПРОВАДИЯ-СОЛНИЦАТА: РАЗКОПКИ ПРЕЗ 2008 г.	67
№15. Петър Лещаков СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА КЪСНОНЕОЛИТНО СЕЛИЩЕ БУДЖАКА, СОЗОПОЛ	71

№16. Петър Лещаков, Мирослав Класнаков, Димитър Недев СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ПРАИСТОРИЧЕСКИ ОБЕКТ В М. АКЛАДИ ЧЕИРИ, СЕЛО ЧЕРНОМОРЕЦ	74
№17. Мирослав Класнаков, Татяна Стефанова, Мария Гюрова СОНДАЖНИ РАЗКОПКИ НА СЕЛИЩНА МОГИЛА БУРГАС ПРЕЗ 2008 г.	77
№18. Светлана Венелинова АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА СЕЛИЩНА МОГИЛА ИВАНОВО – БАНЯТА, ОБЩ. ВЪРБИЦА	80
№19. Стефан Чохаджиев, Александър Чохаджиев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА СЕЛИЩНАТА МОГИЛА ПРИ С. ХОТНИЦА, ОБЛ. ВЕЛИКОТЪРНОВСКА	83
№20. Александър Чохаджиев СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА СТРУКТУРИ В БЛИЗОСТ ДО СЕЛИЩНАТА МОГИЛА ПРИ С. ВЛАДИСЛАВ, ОБЩИНА СТРАЖИЦА, ОБЛАСТ ВЕЛИКОТЪРНОВСКА	86
№21. Димитър Чернаков, Мария Гюрова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА СЕЛИЩНА МОГИЛА №1 ДО С. КОШАРНА, РУСЕНСКО	90
№22. Петя Георгиева АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА КОЗАРЕВА МОГИЛА ПРЕЗ 2008 г.	93
№23. Петя Георгиева, Румяна Колева АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 2, ОБЕКТ №9, КМ 230+350 – КМ 230+750	97
№24. Красимир Лещаков, Георги Кацаров, Татяна Кънчева-Русева, Ваня Петрова, Надежда Тодорова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА СЕЛИЩНАТА МОГИЛА ХИМИТЛИЯТА В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. СОКОЛ, НОВОЗАГОРСКО, ПРЕЗ 2008 г.	99
№25. Явор Бояджиев, Йоанис Асланис, Стоилка Терзийска-Игнатова, Величка Мацанова СЕЛИЩНА МОГИЛА ЮНАЦИТЕ – ПРОУЧВАНИЯ ПРЕЗ 2008 г.	103
№26. Венцислав Гергов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ПРАИСТОРИЧЕСКОТО СЕЛИЩЕ В М. „ЕЗЕРОТО“ ПРИ С. САДОВЕЦ, ОБЩ. ДОЛНИ ДЪБНИК	106
№27. Георги Ганецовски СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА УКРЕПЕНО ПРАИСТОРИЧЕСКО СЕЛИЩЕ КАЛЕТО КРАЙ ГРАД МЕЗДРА	109
№28. Мая Валентинова, Радослав Гущераклиев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В М. БАНУНЯ, С. БЕЖАНОВО, ЛОВЕШКО	113
№29. Стефан Чохаджиев, Светлана Венелинова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ПРАИСТОРИЧЕСКИ НЕКРОПОЛ В М. ГОРЛОМОВА КОРИЯ КРАЙ СМЯДОВО	116
№30. Стефан Чохаджиев, Светлана Венелинова СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В М. ЧАНАДЖИК В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. СУШИНА – ОБЩ. ВЪРБИЦА, ШУМЕНСКА ОБЛАСТ	118
№31. Лазар Нинов ПРОУЧВАНИЯ НА АРХЕОЗООЛОГИЧЕСКИ МАТЕРИАЛИ ОТ ПРАИСТОРИЧЕСКИ ОБЕКТИ РАЗКОПАНИ ПРЕЗ 2008 г.	120
КАРТА 1. РАЗДЕЛ ПРАИСТОРИЯ	122

II. ТРАКИЙСКА АРХЕОЛОГИЯ 123
Бронзова Епоха

№1. Стефан Александров, Таня Христова
 АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ: СЕЛИЩЕ ОТ IV-II ХИЛ. ПР. ХР. В М. МОГИЛАТА,
 ГР. ДИМОВО 123

№2. Диана Гергова, Татяна Кънчева-Русева, Димитър Генов, Хитоши Камуро, Такао Секине
 БЪЛГАРО-ЯПОНСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА СЕЛИЩНАТА МОГИЛА ПРИ С. ДЯДОВО,
 НОВОЗАГОРСКО 123

№3. Стефан Иванов
 НАДГРОБНА МОГИЛА № 1, КРАЙ С. ВАСИЛ ЛЕВСКИ, ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ 127

№4. Стефан Александров, Таня Христова
 СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА МОГИЛАТА В ЛОЗЯТА, В ЗЕМЛИЩЕТО
 НА С. ОВЧАРЦИ, ОБЩИНА РАДНЕВО 130

№5. Борислав Бориславов, Надежда Иванова
 НАДГРОБНА МОГИЛА В М. ЙОРГОВИТЕ МОГИЛИ, ДО С. ИЗВОРОВО, ОБЩ. ХАРМАНЛИ 132

№6. Мартин Христов
 АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА РИТУАЛНИ СТРУКТУРИ КРАЙ ДЪБЕНЕ, КАРЛОВСКО
 ПРЕЗ 2008 г. 135

№7. Таня Христова, Богдан Атанасов, Георги Иванов
 СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 10, ЛОТ 3 ПО АМ ТРАКИЯ,
 В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. БИКОВО 137

№8. Ваня Петрова, Любен Лещаков
 СПАСИТЕЛНИ СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ 18, ЛОТ 3 ПО ТРАСЕТО
 НА АМ „ТРАКИЯ“ (КМ 269+900-270+400), В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ЧОКОБА, ОБЛАСТ СЛИВЕН 142

Ямни комплекси

№9. Димчо Момчилов, Росица Христова
 АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ 37 ПО ТРАСЕТО НА АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 4,
 КМ 324+000 – 324+280 В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛО ДРАГАНЦИ, ОБЩИНА КАРНОБАТ 146

№10. Даниела Агре
 СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПО ТРАСЕТО НА АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 4, ОБЕКТ
 № 27 (КМ 311+ 150 – 311+ 500) – СЕЛИЩЕ ОТ КЖЕ КРАЙ С. ДЕВЕТАК, ОБЩИНА КАРНОБАТ 149

№11. Анелия Божкова, Анета Петрова
 СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 25 ПО ТРАСЕТО НА АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 4,
 КРАЙ С. МАЛЕНОВО, ОБЩ. СТРАЛДЖА 153

№12. Йордан Гатев
 СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ № 12, ЛОТ 3 НА АМ ТРАКИЯ 156

№13. Георги Нехризов, Юлия Цветкова
 ЯМЕН КОМПЛЕКС ОТ РАННАТА ЖЕЛЯЗНА ЕПОХА ПРИ С. ДОЛНО ЧЕРКОВИЩЕ,
 ОБЩ. СТАМБОЛОВО 157

№14. Румяна Георгиева, Красимир Ников, Андрей Стоицов
 КОМПЛЕКС ОТ ЯМИ В М. СОЛДЖАКА КРАЙ С. ОВЧАРЦИ 160

№15. Милена Тонкова, Ивайло Караджинов, инж. Никола Тонков
 ГЕОФИЗИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ И СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ ОТ
 КЪСНОНЕОЛИТНАТА, РАННОЖЕЛЯЗНАТА И КЪСНОЖЕЛЯЗНАТА ЕПОХА ПРИ С. СЪРНЕВО,
 ОБЩИНА РАДНЕВО (АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 2, ОБЕКТ № 5 КМ 226+600 – КМ 226+850) 162

№16. Петър Калчев СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА ЯМИ ОТ РАННАТА ЖЕЛЯЗНА ЕПОХА В М. СЪБОРЕНА КЮПРИЯ, В ГР. СТАРА ЗАГОРА	165
№17. Красимир Ников, Пламен Караилюв, Андрей Стоицов АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ № 3, ЛОТ 2 ПО АМ ТРАКИЯ, КМ 218+750-219+100, В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. БОЗДУГАНОВО, ОБЩИНА РАДНЕВО	165
№18. Димчо Момчилов, Росица Христова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ В М. БАДЪ БУНАР, СЕВЕРНО ОТ КМ 6+400-6+800, АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 5 – ОБХОДЕН ПЪТ КАРНОБАТ	168
№19. Диана Гергова, Явор Иванов СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПО ТРАСЕТО НА АМ ТРАКИЯ, ОБЕКТ № 36 ОТ КМ 323+700 ДО КМ 324+100, ЛОТ 4, С. ДРАГАНЦИ, ОБЩИНА КАРНОБАТ	171
№20. Татяна Кънчева-Русева, Надежда Тодорова, Костадин Господинов СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 18, АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 2, КМ 236+850-237+850, М. ЮРТА, С. ЗАГОРЦИ, ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	174
№21. Красимир Велков СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ № 12, ЛОТ 2, КМ 231+959 ДО КМ 232+650, АМ ТРАКИЯ, ЗЕМЛИЩЕ НА С. СЪБРАНО, ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	177
№22. Веселин Игнатов, Костадин Господинов, Силвия Борисова, Николай Господинов, Валерия Бинева СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПО ТРАСЕТО НА АМ ТРАКИЯ, ЛОТ 2, ОБЕКТ № 15 (КМ 233+850 – 234+550) В М. ДИПСИЗА, С. ЗАГОРЦИ, НОВОЗАГОРСКО	179
Скални комплекси	
№23. Георги Нехризов СКАЛЕН КУЛТОВ КОМПЛЕКС В М. ГЛУХИТЕ КАМЪНИ ПРИ С. МАЛКО ГРАДИЩЕ, ОБЩИНА ЛЮБИМЕЦ	181
№24. Борислав Бориславов СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ РАДИНЧОВСКИЯ ХИСАР, С. ЙЕРУСЛИМОВО, ОБЩИНА ЛЮБИМЕЦ	185
№25. Борислав Бориславов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ТРАКИЙСКИ КУЛТОВ КОМПЛЕКС „СЕМЕРЧЕТО“, С. ДОСИТЕЕВО, ОБЩИНА ХАРМАНЛИ	188
№26. Милена Тонкова, Алексей Гоцев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ТРАКИЙСКОТО СВЕТИЛИЩЕ ПРИ С. БАБЯК, ОБЩИНА БЕЛИЦА, БЛАГОЕВГРАДСКИ ОКРЪГ	189
№27. Филип Михайлов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ ПРЕЗ 2008 Г. НА ВРЪХ СВЕТИ ПЕТЪР, С. ДОЛНА СЕКИРНА, ОБЩИНА БРЕЗНИК	191
№28. Митко Маджаров, Димитринка Танчева АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ТРАКИЙСКИ КУЛТОВ КОМПЛЕКС ОТ V-IV В. ПР. ХР. ПРИ С. КРЪСТЕВИЧ, ОБЩИНА ХИСАРЯ	195
№29. Асен Салкин, Димитър Байраков СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ВРЪХ КАЛЕТО, ГР. ВЕЛИНГРАД	198
№30. Анелия Божкова, Надежда Тодорова СПАСИТЕЛНИ СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „ГРАДИЩЕТО“ – С. ДОЛНО ДРЯНОВО, ОБЩИНА ГЪРМЕН	200

Селища

№31. Деян Дичев СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА СЕЛИЩЕ ОТ РАННОЖЕЛЕЗНАТА ЕПОХА КРАЙ С. СРЕМ, ТОПОЛОВГРАДСКА ОБЩИНА	204
№32. Стефан Бакърджиев СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ № 12, ЛОТ 4, КМ 286+200 – 286+350 ПО АМ ТРАКИЯ, СЕЛО ЗАВОЙ, ОБЩИНА ТУНДЖА, ОБЛАСТ ЯМБОЛ	207
№33. Алексей Гоцев, Димитър Генов, Красимир Велков СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 20, ЛОТ 2, ПО ТРАСЕТО НА АМ ТРАКИЯ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. СТОИЛ ВОЙВОДА, НОВОЗАГОРСКА ОБЩИНА	209
№34. Станимир Стойчев, Юри Йоргов, Иван Бабаджанов СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА СЕЛИЩЕ ОТ КЪСНОЖЕЛЕЗНИЯ, КЪСНОАНТИЧНИЯ И РАННОСРЕДНОВЕКОВЕН ПЕРИОД В РАЙОНА НА ПРЕЧИСТВАТЕЛНАТА СТАНЦИЯ НА ГР. ШУМЕН, В М. ЧЕРНИЛКА, ЗЕМЛИЩЕ НА С. ДИБИЧ, ОБЩИНА ШУМЕН	211
№35. Даниела Агре, Деян Дичев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА УКРЕПЕН ДОМ В М. ГОЛАТА НИВА КРАЙ С. СИНЕМОРЕЦ, ОБЩИНА ЦАРЕВО	212
№36. Христо Попов, Анастасия Чолакова, Кристиан Гроор СОНДАЖНИ РАЗКОПКИ НА МЕТАЛУРГИЧНА ПЕЩ В М. КУТЕЛА, ЗЕМЛИЩЕ НА С. ВЪЛЧЕ ПОЛЕ	215
№37. Елена Божинова, Антоанета Андонова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА СЕЛИЩЕН ОБЕКТ НА ВРЪХ ДРАГОЙНА, ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ	218
№38. Марлена Кръстева ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ ГРАДИЩЕТО, С. БАЙКАЛСКО, ОБЩИНА РАДОМИР	222
№39. Диана Гергова, Явор Иванов СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В УПИ – V 53, КВ. 7 ПО ПЛАНА НА ГР. АХТОПОЛ ..	222
№40. Красимир Лещаков СОНДАЖНИ СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ № 29, ЛОТ 3, АМ ТРАКИЯ	224
№41. Татяна Кънчева-Русева, Веселин Игнатов АВАРИЙНИ СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТ В М. МАРКОВА ВОДЕНИЦА, СЕВЕРНО ОТ С. АСЕНОВЕЦ, ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	225

Градски центрове

№42. Тотко Стоянов, Красимир Ников, Мария Николаева, Даниела Стоянова, Велислав Бонев, Калин Маджаров ПРОУЧВАНИЯ НА ТРАКИЙСКИЯ ГРАД В ИАР „СБОРЯНОВО“ ПРЕЗ 2008 ГОДИНА	228
№43. Диана Гергова, Явор Иванов, Момчил Кузманов СБОРЯНОВО 2008	234
№44. Костадин Кисьов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ТРАКИЙСКИ СЕЛИЩЕН ЦЕНТЪР ОТ КЛАСИЧЕСКАТА ЕПОХА КРАЙ С. ВАСИЛ ЛЕВСКИ, ОБЩИНА КАРЛОВО	237
№45. Митко Маджаров, Димитринка Танчева АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ТРАКИЙСКИ СЕЛИЩЕН КОМПЛЕКС ОТ V-IV В. ПР. ХР. ПРИ С. КРЪСТЕВИЧ, ОБЩИНА ХИСАРЯ	240

№46. Алексей Гоцев ЕМПОРИОН ПИСТИРОС. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В КВ. Б 23 И Б 24 ПРЕЗ 2008 г.	244
№47. Гавраил Лазов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ЕМПОРИОН ПИСТИРОС СЕКТОР АВ I А ПРЕЗ 2008 г.	246
№48. Даниела Катинчарова ЕМПОРИОН ПИСТИРОС. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В КВ. А 5 И КВ. Е 24	249
№49. Валентина Танева ЕМПОРИОН ПИСТИРОС. АРХЕОЛОГИЧЕСКИТЕ РАЗКОПКИ В КВ. Ж 5	252
№50. Ян Боузек, Иржи Мусил ЕМПОРИОН ПИСТИРОС. ПРОУЧВАНИЯ В КВ. Б 11 НА ЧЕШКАТА ЕКСПЕДИЦИЯ	255

Некрополи. Ранножелязна епоха

№51. Методи Даскалов, Катя Трендафилова СОНДАЖНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ № 33, КМ 318+400 – 318+500, ЛОТ 4, АМ ТРАКИЯ, В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ЖЕЛЕЗНИК, ОБЩИНА КАРНОБАТ	258
№52. Деян Дичев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА МОГИЛА ОТ НЕКРОПОЛ В М. ГОЛЕМИЯ КАЙРЯК, С. БЪЛГАРСКА ПОЛЯНА, ТОПОЛОВГРАДСКО	260
№53. Станислав Илиев СПАСИТЕЛНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА НАДГРОБНИ МОГИЛИ В М. ЗМИЯРНИКА ПРИ С. ГАРВАНОВО, ХАСКОВСКА ОБЛАСТ	262
№54. Георги Нехризлов НЕКРОПОЛ ОТ РАННАТА ЖЕЛЯЗНА ЕПОХА ПРИ С. СТАМБОЛОВО, ХАСКОВСКО	266
№55. Татяна Борисова МОГИЛА „СВ. ПЕТКА“, С. ВИДРАРЕ, ОБЩИНА ПРАВЕЦ	271

Могилни некрополи. Късножелязна и римска епохи

№56. Нарцис Торбов, Георги Ганецовски АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ТРАКИЙСКА НАДГРОБНА МОГИЛА В М. ПРЕСВЕТИЦАТА ДО С. ОЧИН ДОЛ, ВРАЧАНСКО	274
№57. Станимир Стойчев, Юри Йоргов СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА НАДГРОБНА МОГИЛА В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. КЪЛНОВО, ОБЩ. СМЯДОВО (ПАРЦЕЛ (№ 000162 В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. КЪЛНОВО)	275
№58. Даниела Агре, Деян Дичев АВАРИЙНО-СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА ДВЕ МОГИЛИ РАЗПОЛОЖЕНИ В М. СВ. БОГОРОДИЦА, КРАЙ С. БРОДИЛОВО, ЦАРЕВСКА ОБЩИНА	276
№59. Даниела Агре АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА МОГИЛА В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. БОРИСОВО, ЕЛХОВСКА ОБЩИНА	279
№60. Илия Илиев, Стефан Бакърджиев СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 4, ЛОТ 4, АМ ТРАКИЯ (КМ 279+700 – 279+900)	283
№61. Георги Китов, Диана Димитрова, Николай Сираков КРАСТАВА МОГИЛА В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ДРАГОДАНОВО, СЛИВЕНСКО	284
№62. Георги Китов, Диана Димитрова, Николай Сираков СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА МОГИЛИ В ЗЕМЛИЩЕТО НА СТАРО СЕЛО, ОБЩИНА СЛИВЕН	286

№63. Диана Димитрова, Николай Сираков СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА МОГИЛИ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. КРУШАРЕ	290
№64. Георги Китов, Диана Димитрова ПРОУЧВАНЕ НА ДУНА ВАСИЛЕВА МОГИЛА КРАЙ ОМАРЧЕВО, НОВОЗАГОРСКО	294
№65. Веселин Игнатов, Татяна Кънчева-Русева и Красимир Велков АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА НАДГРОБНА МОГИЛА В М. ЮРЕНЯ, С. ЕЛЕНОВО, НОВОЗАГОРСКО	295
№66. Веселин Игнатов, Костадин Господинов, Силвия Борисова АВАРИЙНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ИЗТОЧНАТА МОГИЛА, ЧАСТ ОТ МОГИЛЕН НЕКРОПОЛ СЕВЕРНО ОТ С. КАРАНОВО, НОВОЗАГОРСКО	297
№67. Георги Китов, Меглена Първин ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ ГЕОФИЗИЧНИ ИЗМЕРВАНИЯ НА МОГИЛА ГОЛЯМА КОСМАТКА В ЗЕМЛИЩЕТО НА ГРАД ШИПКА, ОБЩИНА КАЗАНЛЪК	300
№68. Георги Китов, Диана Димитрова, Евтимка Димитрова СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В МОГИЛА ГОЛЯМА КОСМАТКА	301
№69. Георги Китов, Диана Димитрова ШИВАЧЕВА МОГИЛА ПРИ СТАРОСЕЛ	302
№70. Иван Христов, Георги Китов МОНИТОРИНГ НА КОНСЕРВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ НА ТРАКИЙСКИЯ ХРАМ ПРИ ЧЕТИНЬОВА МОГИЛА, ЗЕМЛИЩЕ НА С. СТАРОСЕЛ, ОБЩИНА ХИСАРЯ	305
№71. Татяна Борисова ТРАКИЙСКА НАДГРОБНА МОГИЛА, М. БЯЛАТА ЧЕШМА, С. ВИДРАРЕ, ОБЩИНА ПРАВЕЦ, 2008 г.	306
№72. Василка Паунова АРХЕОЛОГИЧЕСКОТО ПРОУЧВАНЕ НА МОГИЛА Т (№ 5) В М. РАВНИЩЕТО, В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. СТАРО СЕЛО, ОБЩИНА РАДОМИР	309
№73. Лазар Нинов ОСТЕОЛОГИЧНИ МАТЕРИАЛИ ОТКРИТИ В СЕЛИЩА И КУЛТОВИ ОБЕКТИ ОТ БРОНЗОВАТА И ЖЕЛЯЗНА ЕПОХИ	312
КАРТА 2. РАЗДЕЛ ТРАКИЙСКА АРХЕОЛОГИЯ	316
III. АНТИЧНА АРХЕОЛОГИЯ	317
АНТИЧНИ ГРАДСКИ ЦЕНТРОВЕ И ТЕХНИТЕ НЕКРОПОЛИ	
№1. И. Лазаренко, Е. Мирчева, Р. Енчева, Н. Шаранков АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ХРАМА НА ПОНТИЙСКАТА МАЙКА НА БОГОВЕТЕ В БАЛЧИК	317
НЕСЕБЪР	
№2. А. Божкова, П. Кияшкина, А. Петрова, Т. Марваков СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В НЕКРОПОЛА НА АНТИЧНАТА ГРЪЦКА КОЛОНИЯ МЕСАМБРИЯ И СРЕДНОВЕКОВНИЯ ГРАД МЕСЕМВРИЯ (ПАРЦЕЛ УПИ I ОБЩ, УПИ X ОБЩ, КВ. 54)	320
№3. П. Кияшкина, Т. Марваков, Стоянка Димова СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В ГР. НЕСЕБЪР, ОБЕКТ „АНТИЧЕН НЕКРОПОЛ НА МЕСАМБРИЯ“ – УПИ V, КВ. 54A	324

№4. С. Торбатов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА АНТИЧНИЯ АНХИАЛО	327
--	-----

ДЕУЛТУМ – ДЕБЕЛТ

№5. Кр. Костова, Е. Дочева, М. Манолова-Войкова, Й. Михайлов НАР „ДЕУЛТУМ – ДЕБЕЛТ“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „АНТИЧЕН ГРАД“, ПОДОБЕКТ 02 „АНТИЧНА И КЪСНОАНТИЧНА БАНЯ“	330
№6. Х. Прешленов НАР „ДЕУЛТУМ – ДЕБЕЛТ“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ „ОБЩЕСТВЕНА СГРАДА“	332
№7. П. Балабанов НАР „ДЕУЛТУМ – ДЕБЕЛТ“. ГЕОФИЗИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ	335
№8. П. Балабанов НАР „ДЕУЛТУМ – ДЕБЕЛТ“. РАЗКОПКИ НА МОГИЛА №4 „ХЕЛИКОН“	336
№9. И. Д. Чолаков, Н. Пеева НАР „ДЕУЛТУМ – ДЕБЕЛТ“. ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ „ЗАПАДЕН СКАЛЕН НЕКРОПОЛ“	337

СОЗОПОЛ

№10. М. Гюзелев, К. Господинов СОЗОПОЛ. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В УПИ XII 515, КВ. 27 – СТАРАТА ЧАСТ НА ГРАДА	339
№11. К. Панайотова, М. Гюзелев, Р. Пенчева СОЗОПОЛ. СПАСИТЕЛНИ ПРОУЧВАНИЯ НА НЕКРОПОЛА НА АПОЛОНИЯ ПОНТИЙСКА	342
№12. П. Владкова, Ив. Дончева <i>NICOPOLIS AD ISTRUM</i> . ПРОУЧВАНИЯ ПРЕЗ 2008 г.	345
№13. Г. Радославова, Г. Дзанев АБРИТУС. АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ ПРЕЗ 2008 г.	348

ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ

№14. Р. Спасов НААР „ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ“. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА УЛ. „ЛЮЛЕ БУРГАС“ №2	352
№15. Д. Грозданов, Г. Дянкова НААР „ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ“. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА УЛ. „ЦАР СИМЕОН I“, УПИ XVIII, ГР. КЮСТЕНДИЛ	353
№16. Д. Грозданов, Г. Дянкова НААР „ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ“. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В ГР. КЮСТЕНДИЛ, УЛ. „ХАН КРУМ“ №12	358
№17. Ю. Мешеков НААР „ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ“. АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ „СТАРО ЛЯТНО КИНО“, КВ. 17, УПИ VII, УЛ. „ДЕМОКРАЦИЯ“ №38	360
№18. Л. Стайкова-Александрова НААР „ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ“. СОНДАЖНО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ НА УЛ. „ХАН КРУМ“ №6 В ГР. КЮСТЕНДИЛ (УПИ XXIV-6131, КВ. 294)	363
№19. С. Устинов НААР „ПАУТАЛИЯ – ВЕЛБЪЖД – КЮСТЕНДИЛ“. АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ НА УЛ. „Л. КАРАВЕЛОВ“ №4, ГР. КЮСТЕНДИЛ	365

№20. Цв. Комитова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ В НИКОПОЛИС АД НЕСТУМ	367
---	-----

САНДАНСКИ

№21. Вл. Петков САНДАНСКИ. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „ЕПИСКОПСКА БАЗИЛИКА“	369
№22. Вл. Петков САНДАНСКИ. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА УЛ. „ГОРНО БРОДИ“ №9	371
№23. Св. Петрова САНДАНСКИ АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ „УЛ. МАКЕДОНИЯ №39“	373
№24. Св. Петрова САНДАНСКИ. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ НА УЛ. „МАКЕДОНИЯ“ №41	375
№25. Л. Вагалински, И. Д. Чолаков ГЕОФИЗИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ В ХЕРАКЛЕЯ СИНТИКА КРАЙ С. РУПИТЕ, ПЕТРИЧКО	377

ДИОКЛЕЦИАНОПОЛИС

№26. М. Маджаров, Д. Танчева ДИОКЛЕЦИАНОПОЛИС. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА КЪСНОРИМСКИ ТЕРМАЛЕН КОМПЛЕКС	378
№27. М. Маджаров, Д. Танчева ДИОКЛЕЦИАНОПОЛИС. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В КВ. XXXII	382

ПЛОВДИВ

№28. М. Мартинова-Кютова ПЛОВДИВ. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „АНТИЧЕН ТЕАТЪР – СЕВЕРЕН ВХОД“	385
№29. М. Мартинова-Кютова ПЛОВДИВ. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „УЛ. МИТРОПОЛИТ ПАНАРЕТ №26“	387
№30. Ж. Танкова ПЛОВДИВ. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „МУЗЕЯТ“	387
№31. И. Топалилов, К. Станев ПЛОВДИВ. СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА УЛ. „Т. КАБЛЕШКОВ“ №14	391

АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА

№32. Д. Янков, М. Камишева АР „АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА“. ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „ОТКРИТ ЛАПИДАРИУМ НА РИМ – СТАРА ЗАГОРА“	394
№33. Д. Янков, Г. Илиев АР „АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА“. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА БУЛ. „М. КУСЕВ“ 64, УПИ IX ₃₄₃₀ , КВ. 65А	397
№34. Д. Янков АР „АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА“. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА УЛ. „ЖЕЛЕЗНИ ВРАТА“ 42, УПИ XXV ₃₄₈₀ , КВ. 58	399
№35. М. Камишева АР „АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В УПИ I – 1669, КВ. 26Б, УЛ. „Г. КЮМЮРЕВ“ №8	400

№36. М. Камишева АР „АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В УПИ X – 1535, КВ. 44А, УЛ. „Д. НАУМОВ“ №114	401
№37. М. Камишева АР „АВГУСТА ТРАЯНА – ВЕРЕЯ – СТАРА ЗАГОРА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В УПИ XIX – 3526, КВ. 66, УЛ. „ЖЕЛЕЗНИ ВРАТА“ №9	404
КАБИЛЕ	
№38. И. Лозанов, Б. Драганов НАР „КАБИЛЕ“, СЕКТОР VIII, КВАРТАЛ 3. СОНДАЖ ВЪРХУ СЕВЕРНАТА КРЕПОСТНА СТЕНА ОТ ЕЛИНИСТИЧЕСКАТА ЕПОХА	406
№39. Л. Гетов, К. Рабаджиев, В. Ханджийска НАР „КАБИЛЕ“, СЕКТОР V. СГРАДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ ОТ ЕЛИНИСТИЧЕСКАТА ЕПОХА	409
ДОЛНОДУНАВСКИ ЛИМЕС	
№40. Д. Александрова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА НАР „АВГУСТЕ“, С. ХЪРЛЕЦ, ОБЩИНА КОЗЛОДУЙ	412
№41. С. Лазарова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА РИМСКИЯ КАСТЕЛ „ДИМУМ“, ГР. БЕЛЕНЕ	415
НОВЕ	
№42. Т. Сарновски, Е. Генчева, П. Дичек, А. Биернацки NOVAE. РИМСКИ ВОЕНЕН ЛАГЕР И РАННОВИЗАНТИЙСКИ ГРАД	419
№43. П. Владкова NOVAE. СГРАДА <i>EXTRA MUROS</i> ЗАПАДНО ОТ ГРАДА	423
№44. В. Върбанов, Д. Драгоев, Н. Русев, М. Димитров АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА АНТИЧНАТА КРЕПОСТ ТРИМАМИУМ	426
№45. В. Върбанов, Д. Драгоев СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИМСКИЯ КАСТЕЛ СЕКСАГИНТА ПРИСТА В РУСЕ	430
№46. Е. Петков СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА АНТИЧНА КРЕПОСТ ТРАНСМАРИСКА, ОБЕКТ „ТЕКЕ“ В ГР. ТУТРАКАН	432
№47. Г. Атанасов, Н. Русев, Д. Денев, Й. Йотов ЮЖНАТА КРЕПОСТНА СТЕНА НА ДУРОСТОРИУМ – ДРЪСТЪР – СИЛИСТРА	433
УКРЕПЕНИ АНТИЧНИ СЕЛИЩА	
№48. С. Татарова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА АНТИЧНО УКРЕПЛЕНИЕ В М. ЗАЕЧ ПРИ С. КРАЧИМИР, ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК	436
№49. Кр. Лука СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА АНТИЧЕН ОБЕКТ „КАЛЕТО“ ПРИ С. КЛАДОРУБЪ, ОБЩИНА ДИМОВО	437
№50. В. Григоров, Т. Борисова, М. Занева КРЕПОСТТА БОРОВЕЦ ПРИ ПРАВЕЦ	442

№51. Л. Лазаров СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ВРЪХ ТРЕСКАВЕЦ	445
№52. Н. Русев, С. Станев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА КЪСНОАНТИЧНАТА КРЕПОСТ КОВАЧЕВСКО КАЛЕ	448
№53. Д. Драгоев СОНДАЖНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА КЪСНОАНТИЧЕН УКРЕПЕН ОБЕКТ В М. ДОЛАП БОАЗ/КАЛЕТО В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. СВАЛЕНИК, РУСЕНСКА ОБЛАСТ	450
№54. Хр. Кузов, М. Манолова-Войкова, Вл. Тодоров СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В М. ДЪЛБОКА, С. БЪЛГАРЕВО, ОБЩИНА КАВАРНА	453
№55. В. Хаджиангелов, А. Чолакова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „ШИШМАНОВО КАЛЕ“ ПРИ ГР. САМОКОВ	457
№56. В. Хаджиангелов, М. Христов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА КЪСНОАНТИЧНО УКРЕПЕНО СЕЛИЩЕ НА ХЪЛМА „СВ. СПАС“, С. БЕЛЧИН, ОБЩИНА САМОКОВ	460
№57. Ю. Божинова КЪСНОАНТИЧНА СГРАДА В М. ГРАДИЩЕ ПРИ С. ДРЕНКОВО, ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД	463
№58. Цв. Комитова КЪСНОАНТИЧНА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ В М. „СВ. ДИМИТЪР“ ПРИ ГР. ХАДЖИДИМОВО	465
№59. Вл. Баряков АРХЕОЛОГИЧЕСКОТО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ „СВ. НИКОЛА“ НА ТЕРИТОРИЯТА НА НП „ПИРИН“, ОБЩИНА БАНСКО	468
№60. Б. Борисов, Г. Шейлева РАЗКОПКИ НА ПЪТНА СТАНЦИЯ, РАННОВИЗАНТИЙСКА КРЕПОСТ КАСТРА РУБРА, РАННОСРЕДНОВЕКОВНО СЕЛИЩЕ И НЕКРОПОЛИ В М. КАЛЕТО КРАЙ С. ИЗВОРОВО, ХАРМАНЛИЙСКО	471
№61. Ст. Бакърджиев АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА КЪСНОАНТИЧНАТА КРЕПОСТ МАЛКОТО КАЛЕ, КРАЙ С. ВОДЕН, ОБЩИНА БОЛЯРОВО	475
№62. Ц. Дражева, Д. Момчилов, Г. Колев, Д. Гърбов СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „КЪСНОАНТИЧНА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ АКВЕ КАЛИДЕ – ТЕРМА“, БУРГАСКИ МИНЕРАЛНИ БАНИ, КВ. ВЕТРЕН, БУРГАС	476
№63. М. Даскалов, Кр. Панайотова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА КРЕПОСТНАТА СТЕНА НА П-ОВ УРДОВИЗА В ГР. КИТЕН	479
АНТИЧНИ ПЪТНИ СТАНЦИИ, ВИЛИ, ВИКУСИ И ТЕХНИТЕ НЕКРОПОЛИ	
№64. С. Татарова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА РИМСКА ПЪТНА СТАНЦИЯ В М. АНИЩЕ ПРИ С. ГРАНИЧАК, ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК	483
№65. С. Торбатов, Н. Русев СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА РИМСКИ ВИКУС КРАЙ С. ГОРСКО АБЛАНОВО, ОБЩИНА ОПАКА	484
№66. С. Торбатов, Н. Русев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА МОГИЛЕН НЕКРОПОЛ ОТ РИМСКАТА ЕПОХА КРАЙ С. ГОРСКО АБЛАНОВО, ОБЩИНА ОПАКА	486

№67. И. Боянов КЪСНОРИМСКО СЕЛИЩЕ И КЕРАМИЧЕН ПРОИЗВОДСТВЕН ЦЕНТЪР В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ГОЛЕМО БУЧИНО, ПЕРНИШКА ОБЛАСТ	489
№68. В. Динчев АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ В М. ГРАДИЩЕТО ПРИ ГР. КОСТИНБРОД	493
№69. Хр. Попов, К. Петкова СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ №15, КМ 267+200 – 267+300, ЛОТ 3, АМ „ТРАКИЯ“, ЗЕМЛИЩЕ НА С. СКОБЕЛЕВО, ОБЩИНА СЛИВЕН	496
№70. П. Делев, Н. Теодосиев СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПО ТРАСЕТО НА АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 4, ОБЕКТ №5, КМ 280+500 – КМ 281+400	500
№71. Т. Стоянов, Р. Миков СПАСИТЕЛНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ №7, ЛОТ 4 – КМ 282+000 ДО КМ 282+500 ПО ТРАСЕТО НА АМ „ТРАКИЯ“, С. КАБИЛЕ, ОБЩИНА ТУНДЖА, ОБЛАСТ ЯМБОЛ	501
№72. Ст. Бакърджиев СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ №9, ЛОТ 4, ПО АМ „ТРАКИЯ“, СЕЛО КАБИЛЕ, ОБЩИНА ТУНДЖА, ОБЛАСТ ЯМБОЛ	504
№73. Е. Пенчева, И. Борисова-Кацарова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ №13, ЛОТ 4, АМ „ТРАКИЯ“, КМ 286 + 600 – КМ 286 + 900 В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ЗАВОЙ ОБЩИНА ТУНДЖА	504
№74. Л. Вагалински, С. Александрова ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ №18, АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 4, КМ 298+100 – 298+500, С. ВОДЕНИЧАНЕ, ОБЩИНА СТРАЛДЖА, ОБЛАСТ ЯМБОЛ	505
№75. Кр. Костова, Д. Момчилов АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ №35, КМ 322+800 – 323+200, ЛОТ 4 НА АМ „ТРАКИЯ“ ...	505
АНТИЧНИ КУЛТОВИ ОБЕКТИ. АНТИЧНИ НЕКРОПОЛИ	
№76. С. Торбатов, Б. Иванова ПРОУЧВАНЕ НА ПЛАСТОВЕТЕ ОТ АНТИЧНАТА ЕПОХА НА МНОГОСЛОЕН ОБЕКТ „КАЛЕТО“ КРАЙ ГРАД МЕЗДРА	506
№77. Р. Иванов, В. Бараков ТРАКИЙСКО СВЕТИЛИЩЕ В М. ЕЛОВА МОГИЛА, С. ЧЕРНОВРЪХ, ОБЩИНА ТРЯВНА	508
№78. Ст. Стойчев, Ю. Йоргов, И. Бабаджанов ТРАКО-РИМСКО СВЕТИЛИЩЕ В М. „ЧЕРВЕНАТА СКАЛА“ КРАЙ С. ЖИВКОВО, ОБЩИНА ХИТРИНО	512
№79. В. Кацарова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ НАБЛЮДЕНИЯ ПРИ „ИЗВОРА НА НИМФИТЕ И АФРОДИТА“, С. КАСНАКОВО, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	514
№80. Владимир Петков АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА РАННОХРИСТИЯНСКА БАЗИЛИКА ПРИ С. МИКРЕВО, ОБЩИНА СТРУМЯНИ	516
№81. Ал. Минчев, В. Тенекеджиев АВАРИЙНИ РАЗКОПКИ НА РАННОХРИСТИЯНСКАТА ЦЪРКВА В М. ДЖАНАВАРА КРАЙ ВАРНА .	517
№82. Г. Атанасов РАННОХРИСТИЯНСКА ЦЪРКВА НАД ТРАКИЙСКОТО СКАЛНО СВЕТИЛИЩЕ ДО С. ПОП РУСАНОВО, СИЛИСТРЕНСКО	520

№83. Ст. Стойчев, Ю. Йоргов, И. Бабаджанов АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ТРАКО-РИМСКИ НЕКРОПОЛ КРАЙ С. ЛОВЕЦ, ОБЩИНА ВЪРБИЦА	522
№84. Б. Тотев, О. Пелевина, Ст. Стойчев, Д. Добрев СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА КЪСНОАНТИЧЕН НЕКРОПОЛ В М. КЕЛИСМАИЛОВОТО ПРИ С. АЛЕКСАНДРИЯ, ОБЛАСТ ДОБРИЧ	522
№85. В. Паунова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА РАННОХРИСТИЯНСКИ НЕКРОПОЛ В МЕСТНОСТТА „ЗАРИНА НИВА“, КВ. „ВАРОШ“, ГРАД ПЕРНИК	526
№86. Р. Колева СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ №7 ПО ТРАСЕТО НА АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 2, КМ 228+600 – 229+700	528
№87. И. Лозанов, Кр. Христов СПАСИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ №6, ЛОТ 4 НА АМ „ТРАКИЯ“ КМ 281+400–282+000, В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. КАБИЛЕ, ОБЩИНА ТУНДЖА	529
№88. В. Ханджийска, К. Рабаджиев СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ ПО ТРАСЕТО НА АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 4, ОБЕКТ №8, КМ 283+400 – 283+800	532
№89. И. Д. Чолаков, Н. Пеева ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ №17, АМ „ТРАКИЯ“, ЛОТ 4	535

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ПРОУЧВАНИЯ

№90. Л. Нинов ОСТЕОАРХЕОЛОГИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТИ ОТ АНТИЧНОСТТА	537
--	-----

КАРТА 3. РАЗДЕЛ АНТИЧНА АРХЕОЛОГИЯ	540
---	------------

IV. СРЕДНОВЕКОВНА АРХЕОЛОГИЯ	541
---	------------

ПЛИСКА

№1. П. Георгиев, Р. Василев НИАР „ПЛИСКА“. РАННО (ДЪРВЕНО) УКРЕПЛЕНИЕ ВЪВ ВЪТРЕШНИЯ ГРАД	541
№2. Я. Димитров, С. Иванов НИАР „ПЛИСКА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В ДВОРЦОВИЯ ЦЕНТЪР	544
№3. С. Иванов НИАР „ПЛИСКА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ДВОРЦОВИЯ ПЛОЩАД	549
№4. С. Станилов, М. Инкова, А. Аладжов НИАР „ПЛИСКА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТИ: ДЪРВЕНА ОГРАДА И КРЪГЛА КАМЕННА ПЛОЩАДКА СЕВЕРНО ОТ ЦИТАДЕЛАТА	552
№5. Л. Дончева-Петкова, К. Константинов, Е. Коматарова-Балинова, М. Христова НИАР „ПЛИСКА“. РАЗКОПКИ В ЮЖНИЯ СЕКТОР НА ЗАПАДНАТА КРЕПОСТНА СЕНА	555
№6. Я. Димитров, Х. Стоянова НИАР „ПЛИСКА“. КАМЕННА ПОСТРОЙКА В ЮГОЗАПАДНИЯ СЕКТОР НА ВЪТРЕШНИЯ ГРАД	558
№7. Я. Димитров, Х. Стоянова НИАР „ПЛИСКА“. РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ „ЮГОИЗТОЧНА ПЕРИФЕРИЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ГРАД“	560

№ 8. В. Григоров, А. Аладжов НИАР „ПЛИСКА“. ПРОУЧВАНИЯ В РЕПЕРЕН КВАДРАТ В-11 ВЪВ ВЪТРЕШНИЯ ГРАД	563
№9. П. Георгиев, Я. Димитров, С. Иванов, Р. Василев НИАР „ПЛИСКА“. АВАРИЙНО-СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА СТРОЕЖА НА „БАЗА НА НАИМ“ ...	566
№10. С. Витлянов, К. Константинов НИАР „ПЛИСКА“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ №41 ВЪВ ВЪНШНИЯ ГРАД	570
№11. И. Кънев НИАР „ПЛИСКА“. ХРИСТИЯНСКИ НЕКРОПОЛ „ЗАД МОТЕЛА“	573
№12. С. Иванов, Т. Тихов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА РАННОСРЕДНОВЕКОВНА СГРАДА В ЗЕМЛЕНОТО УКРЕПЛЕНИЕ КАБИЮК	575

ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ

№13. М. Ваклинова, И. Щерева, С. Горянова, П. Димитров, М. Манолова-Войкова АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. ДВОРЦОВ КОМПЛЕКС И „ВЛАДЕТЕЛСКА ЦЪРКВА“	578
№14. Т. Балабанов, К. Стоева, П. Славов АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. РАЗКОПКИ В ДВОРЦОВИЯ ЦЕНТЪР	581
№15. А. Конаклиев, С. Дончева АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ „ПАТРИАРШИЯ“	585
№16. Т. Михайлова АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. ОБЕКТ „АДМИНИСТРАТИВНА СГРАДА“	587
№17. Ж. Аладжов, Я. Василев АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ ПРЕСЛАВСКА ПАТРИАРШИЯ – ЮГ. СРЕДНОВЕКОВНА УЛИЦА И СГРАДА	590
№18. С. Бонев, Р. Георгиева АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. РАЗКОПКИ В ЮГОЗАПАДНАТА ЧАСТ НА ДВОРЦОВИЯ ЦЕНТЪР	591
№19. Р. Костова, К. Попконстантинов АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. МАНАСТИР НА ЧЪРГУБИЛЯ МОСТИЧ, М. СЕЛИЩЕ	594
№20. Г. Майсторски, П. Славов АР „ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ“. ОБЕКТ „СЕВЕРОИЗТОЧЕН ЪГЪЛ НА ВЪНШНА КРЕПОСТНА СТЕНА НА В. ПРЕСЛАВ – МЕЖДУ МЕСТНОСТИТЕ „ВАРЕНИЦИТЕ“ И „ИЛЧОВА БАХЧА“, СЕВЕРНО ОТ Р. РУМСКА	598
№21. Т. Балабанов, П. Славов РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ „АТРАКТИВЕН ТУРИСТИЧЕСКИ ЦЕНТЪР“ ДО ГР. ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ	602

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

№22. Й. Алексиев ВЕЛИКО ТЪРНОВО. КРЕПОСТТА ТРАПЕЗИЦА. МАНАСТИР „СВ. ЙОАН РИЛСКИ“	603
№23. М. Робов ВЕЛИКО ТЪРНОВО. КРЕПОСТТА ТРАПЕЗИЦА. ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „ЮГОИЗТОЧЕН“	607
№24. К. Тотев, Е. Дерменджиев, П. Караилюев ВЕЛИКО ТЪРНОВО. КРЕПОСТТА ТРАПЕЗИЦА. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В СЕКТОР „СЕВЕР“	610
№25. М. Долмова-Лукановска ВЕЛИКО ТЪРНОВО. КРЕПОСТТА ТРАПЕЗИЦА. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В СЕКТОР „ЮГОИЗТОК“	614

№26. Д. Рабовянов, Ж. Гюлева, П. Дойчев ВЕЛИКО ТЪРНОВО. КРЕПОСТТА ТРАПЕЗИЦА. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ В СЕКТОР „ЮЖЕН“	616
№27. Н. Овчаров, Х. Вачев ВЕЛИКО ТЪРНОВО. СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В КВ. 217, ПОЗЕМЛЕН ОБЩИНСКИ ИМОТ I-12	620
СРЕДНОВЕКОВНИ ГРАДОВЕ И КРЕПОСТИ	
№28. Н. Овчаров, З. Димитров, Д. Коджаманова, Х. Вачев ПРОУЧВАНИЯ НА СКАЛЕН ГРАД ПЕРПЕРИКОН	622
№29. Б. Петрунова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА КРЕПОСТТА „СВ. ПЕТКА“, ГР. ПЕЩЕРА	626
№30. А. Конаклиев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА РАННОВИЗАНТИЙСКА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ МИСИОНИС В МЕСТНОСТТА „ПАРКА“ КРАЙ ТЪРГОВИЩЕ	629
№31. С. Горянова РАННОВИЗАНТИЙСКА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ ПРОВАТ/ОВЕЧ	633
№32. Н. Торбов АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА АНТИЧНО И СРЕДНОВЕКОВНО УКРЕПЛЕНИЕ В МЕСТНОСТТА „ГРАДИЩЕ“ ДО ВРАЦА	636
№33. И. Джамбов, С. Попов, И. Топалилов СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ: РУИНИ НА КЪСНОАНТИЧНА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ДРАГОЙНОВО, ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ, ПЛОВДИВСКА ОБЛАСТ	638
№34. М. Ваклинова, Н. Бояджиев АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ „МОМЧИЛОВА КРЕПОСТ“, С. ГРАДЪТ, ОБЩИНА СМОЛЯН	641
№35. Ж. Аладжов, Д. Момчилов, Р. Христова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА МАРКЕЛИ	644
№36. В. Йотов, Г. Атанасов, Й. Йотов РАННОСРЕДНОВЕКОВНО УКРЕПЛЕНИЕ ДО С. ПРЕСЕЛЕНЦИ, ОБЩИНА ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО	646
№37. Б. Петрунова, Е. Василева АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В НАР „КАЛИАКРА“	648
№38. С. Йорданов УЧАСТЪК В СЕВЕРНИЯ КРАЙ НА СЕДЛОВИНАТА ВЪВ ВЪТРЕШНИЯ ГРАД НА ЧЕРВЕН. ВТОРИ СЕЗОН	651
№39. Р. Морева, Х. Басамаков АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА АСЕНОВА КРЕПОСТ	653
№40. В. Плетнъов, Х. Кузов, А. Стефанова АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА КРЕПОСТТА „КАСТРИЦИ“, РЕЗИДЕНЦИЯ „ЕВКСИНОГРАД“ – ВАРНА	657
№41. Й. Алексиев, Н. Ботева РАЗКОПКИ НА СРЕДНОВЕКОВНАТА КРЕПОСТ ХОТАЛИЧ ПРИ СЕВЛИЕВО	661
№42. В. Нешева, В. Петков МЕЛНИК. ДЕСПОТ-СЛАВОВА КРЕПОСТ. СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ	662
№43. Ивайло Кънев СРЕДНОВЕКОВНАТА КРЕПОСТ „БАЛЪК ДЕРЕ“, ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД	664

№44. В. Григоров, Г. Абдулов КРЕПОСТТА КРАСЕН ПРИ ПАНАГЮРИЩЕ	666
№45. Ц. Дражева СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ „СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ ПОРОС“, РАЗПОЛОЖЕНА НА НОС ФОРΟΣ И СРЕДНОВЕКОВНО СЕЛИЩЕ В М. ПОДА В КВ. КРАЙМОРИЕ КРАЙ БУРГАС	668
№46. Ц. Дражева, М. Николов АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА РАННОВИЗАНТИЙСКАТА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ РУСОКАСТРО В М. РУСИН КАМЪК КРАЙ С. РУСОКАСТРО, ОБЩИНА КАМЕНО, БУРГАСКА ОБЛАСТ	672
№47. Ц. Дражева, Д. Недев АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В ААР СОЗОПОЛ ПО ПРОЕКТ „РЕКОНСТРУКЦИЯ НА ГЛАВЕН ВХОД НА КРЕПОСТТА СОЗОПОЛ“ В УЧАСТЪКА НА УЛ. АПОЛОНИЯ И УЛ. КУЛА И СЕВЕРОЗАПАДНАТА ЧАСТ НА ПЛОЩАД „ХАН КРУМ“	674
№48. М. Даскалов РЕЗУЛТАТИ ОТ АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА СРЕДНОВЕКОВНИЯ ГРАД АНХИАЛО	677
№49. Б. Петрунова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА КРЕПОСТТА УРВИЧ, С. КОКАЛЯНЕ	680
СЕЛИЩА	
№50. Х. Стоянова РАННОСРЕДНОВЕКОВНИ СЕЛИЩА В М. „БЕШИК ТЕПЕ“ И ДВОРА НА ВИНПРОМ, ЗЕМЛИЩЕТО НА ГР. НОВИ ПАЗАР	684
№51. С. Бонев, С. Дончева СТАРОБЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА МЕТАЛОПЛАСТИКА ПРИ С. НОВОСЕЛ, ШУМЕНСКО	685
№52. С. Дончева ЦЕНТЪР ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ХУДОЖЕСТВЕН МЕТАЛ ПРИ С. ЗЛАТАР, ШУМЕНСКО	688
№53. Е. Пенчева, М. Николаева АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА СРЕДНОВЕКОВНОТО СЕЛИЩЕ В М. „ПЕТРОВА НИВА“, ИАР „СБОРЯНОВО“	691
№54. Ц. Комитова ТЕРЕННО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ЮГОЗАПАД ОТ „ПИСАНАТА ЦЪРКВА“ В М. „КРУШЕ“, ЗЕМЛИЩЕТО НА ГРАД РАЗЛОГ	694
ЦЪРКВИ И МАНАСТИРИ	
№55. К. Стоева, П. Славов ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ: „ГОТСКИ ЕПИСКОПСКИ ЦЕНТЪР В АУЛА НА ХАН ОМУРТАГ“ ДО С. ХАН КРУМ	697
№56. К. Меламед РАННОХРИСТИЯНСКА БАЗИЛИКА, СРЕДНОВЕКОВНО СЕЛО, ЦЪРКВА И НЕКРОПОЛ В ШИПОТСКО, БАНСКО	701
№57. К. Попконстантинов, В. Плетньов, Р. Костова СРЕДНОВЕКОВЕН КНЯЖЕСКИ МАНАСТИР В М. „КАРААЧТЕКЕ“ – ВАРНА	705
№58. К. Попконстантинов, Ц. Дражева, Р. Костова СРЕДНОВЕКОВЕН МАНАСТИР „СВ. ЙОАН ПРОДРОМ“ НА ОСТРОВ „СВ. ИВАН“ – СОЗОПОЛ	708
№59. В. Нешева, Ц. Комитова, О. Миланова МЕЛНИК. РАЗКОПКИ НА МАНАСТИРА „СВ. БОГОРОДИЦА ПАНТАНАСА“	713

№60. В. Нешева, Ц. Комитова, О. Миланова МЕЛНИК. РАЗКОПКИ НА ЦЪРКВАТА „СВ. СВ. ПЕТЪР И ПАВЕЛ“	715
№61. К. Велков, В. Игнатов СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ В ДВОРА НА ЦЪРКВАТА „СВ. ПЕТКА“ ГР. ТВЪРДИЦА	719
№62. К. Хаджиев НОВИТЕ ЕПИГРАФСКИ ПАМЕТНИЦИ ОТ БОЯНСКАТА ЦЪРКВА	720
№63. М. Камарев, Д. Дамянов АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА МАНАСТИР И ОБРОЧИЩЕ „СВ. БОГОРОДИЦА“, С. ДРЕН, ОБЩИНА РАДОМИР	725
НЕКРОПОЛИ	
№64. Л. Дончева-Петкова, К. Апостолов, Е. Коматарова-Балинова, М. Христова, Д. Ставрев ПРОУЧВАНИЯ НА БИРИТУАЛНИЯ НЕКРОПОЛ ПРИ БАЛЧИК	727
№65. Н. Торбов, Г. Ганецовски АВАРИЙНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА СРЕДНОВЕКОВЕН НЕКРОПОЛ В ДВОРА НА УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ В ГРАД ОРЯХОВО	730
№66. Н. Овчаров, Б. Петрунова АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА КЪСНОСРЕДНОВЕКОВЕН НЕКРОПОЛ ДО С. НИСОВО, РУСЕНСКО	731
СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ	
№67. М. Ваклинова, Н. Бояджиев СПАСИТЕЛНО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ТРАКИЙСКА ГРОБНИЦА (ОБЕКТ „КАМЕННО СЪОРЪЖЕНИЕ“) В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ГЕЛА, ОБЩИНА СМОЛЯН	734
№68. И. Джамбов, С. Попов СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ „ЦЪРКВИЩЕ“ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ИСКРА, ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ, ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	736
№69. К. Меламед СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ В МЕСТНОСТТА СВЕТИ ИВАН, БАНСКО	738
№70. Ц. Комитова МЕЛНИК. СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ „ТЕРЕН ЗА НОВО СТРОИТЕЛСТВО В УПИ I, КВ. 11, ПАРЦЕЛ ПИ-127“ ПО ГРАДОУСТРОЙСТВЕНИЯ ПЛАН	740
№71. Г. Майсторски НИАР „МАДАРА“. ОБЕКТ „КИРИКА“. ТРАНШЕЯ ЗА КАБЕЛНА ЛИНИЯ ВИСОКО НАПРЕЖЕНИЕ	742
№72. П. Караилюв, Р. Петрова СПАСИТЕЛНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА СРЕДНОВЕКОВНО СЕЛИЩЕ В С. ОВЧАРЦИ, ОБЩИНА РАДНЕВО	745
№73. П. Караилюв, Р. Петрова СПАСИТЕЛНИ РАЗКОПКИ НА СРЕДНОВЕКОВНО СЕЛИЩЕ В С. ГЛЕДАЧЕВО, ОБЩИНА РАДНЕВО	746
№74. Б. Борисов, Д. Рабовянов СПАСИТЕЛНИ СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 1, ЛОТ 3 ПО ТРАСЕТО НА АМ „ТРАКИЯ“, ОТ КМ 243+000 ДО КМ 243+300, В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ДЯДОВО, НОВОЗАГОРСКО	749
№75. Б. Борисов, В. Георгиева СПАСИТЕЛНИ СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 1, ЛОТ 3 ПО ТРАСЕТО НА АМ „ТРАКИЯ“, ОТ КМ 255+100 ДО КМ 256+200, В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. БИКОВО, СЛИВЕНСКО	750

№76. Б. Петрунова
 СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ НА ОБЕКТ №14, КМ 294+000 – 294+500 ПО ТРАСЕТО
 НА АМ „ТРАКИЯ“ ЛОТ 4, В ЗЕМЛИЩАТА НА СЕЛАТА ЗИМНИЦА И ЧАРДА, ОБЩИНА СТРАЛДЖА,
 ЯМБОЛСКА ОБЛАСТ 750

№77. С. Александров, Т. Христова
 СОНДАЖНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ НА ОБЕКТ 16 (КМ 294+850 – 295+400), ЛОТ 4,
 ПО АМ ТРАКИЯ, ЗЕМЛИЩЕ НА С. ЧАРДА, ЯМБОЛСКО 752

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ПРОУЧВАНИЯ

№78. М. Инкова, Н. Тонков
 ЕЛЕКТРОСЪПРОТИВИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ НА КЪСНОАНТИЧНА И СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ
 КАЛЯТА ДО ГР. ЯКОРУДА 755

№79. Л. Нинов
 ЖИВОТИНСКИ ОСТАНКИ ОТ СРЕДНОВЕКОВНИ ПОГРЕБЕНИЯ, КРЕПОСТИ И СЕЛИЩА 757

№ 80. Кремена Стоева, Пламен Славов
 ПРОУЧВАНИЯ В М. ДЕЛИ ДУШКА СЕЗОН 2007 г.....759

КАРТА 4. РАЗДЕЛ СРЕДНОВЕКОВНА АРХЕОЛОГИЯ 762

V. ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ 763

№1. Боряна Матева
 ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБХОЖДЕНИЯ В ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА, ОБЛАСТ СИЛИСТРА 763

№2. Константин Константинов, Юри Йоргов
 ТЕРЕННО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ОБХОЖДАНЕ ПО МАРШРУТ ПЛИСКА – РИШКИ ПРОХОД 764

№3. Светлана Венелинова, Константин Константинов
 ТЕРЕННО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ ПО БРЕГА НА ЯЗОВИР ТИЧА, ДОЛИНАТА
 НА ГОЛЯМА КАМЧИЯ И ПО-МАЛКИТЕ Й ПРИТОЦИ – ВАРДУН ДЕРЕ, ПАЛИСКА, ГЕРИЛА
 И ВЪРБИШКА РЕКА 767

№4. Станимир Стойчев
 ТЕРЕННО ОБХОЖДАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ШУМЕНСКО ПЛАТО 768

№5. Мая Валентинова
 ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИЗДИРВАНИЯ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ЪГЛЕН,
 ОБЩИНА ЛУКОВИТ 768

№6. Елена Пенчева, Владимир Славчев
 ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ В БОТАНИЧЕСКАТА ГРАДИНА НА СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ –
 ГР. ВАРНА 770

№7. Асен Салкин, Илия Халачев, Димитър Байраков
 ТЕРЕННА АРХЕОЛОГИЧЕСКА ЕКСПЕДИЦИЯ „ВЕЛИНГРАД-2008“ 772

№8. Георги Нехризов, Юлия Цветкова
 ИЗДИРВАНЕ НА АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПАМЕТНИЦИ НА ТЕРИТОРИЯТА
 НА ОБЩИНА НЕДЕЛИНО 774

№9. Албрехт Йокенхьофел, Христо Попов, Станислав Илиев, Кристиан Гроор
 ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ В ЗЕМЛИЩАТА НА ГРАД КРУМОВГРАД, ОБЩИНА КРУМОВГРАД
 И СЕЛАТА СЕДЕФЧЕ И ЗВЕЗДЕЛ, ОБЩИНА МОМЧИЛГРАД 777

№10. Албрехт Йокенхьофел, Христо Попов, Станислав Илиев, Кристиан Гроор ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ В ЗЕМЛИЩАТА НА СЕЛАТА ВЪЛЧЕ ПОЛЕ, ОБЩИНА ЛЮБИМЕЦ И КАМИЛСКИ ДОЛ, ХУХЛА И ЛАМБУХ, ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД	780
№11. Станислав Илиев, Юлия Цветкова ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБХОДИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЛЮБИМЕЦ	782
№12. Пламен Караилив ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЕНЕРГИЕН КОМПЛЕКС „МАРИЦА-ИЗТОК“, ГР. РАДНЕВО	785
№13. Йордан Михайлов, Красимир Кръстев ТЕРЕННО ИЗДИРВАНЕ НА АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТИ В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛО КОЗИЧИНО, ОБЩИНА ПОМОРИЕ	785
№14. Методи Даскалов, Кръстина Панайотова ТЕРЕННО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ОБХОЖДАНЕ В ЗЕМЛИЩЕТО НА ГР. КИТЕН, ОБЩИНА ПРИМОРСКО	787
№15. Филип Михайлов ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ В РАЙОНА НА СЕЛАТА БОСНЕК И ДОЛНА СЕКИРНА, ОБЛАСТ ПЕРНИК	788
№16. Илия Кулов, Цветана Комитова ТЕРЕННО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ОБХОЖДАНЕ В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛАТА ЕЛЕШНИЦА, БАНЯ, ГОРНО И ДОЛНО ДРАГЛИЩЕ В ОБЩИНА РАЗЛОГ	790
№17. Малгожата Гребска-Кулова, Илия Кулов, Цветана Комитова, Маргарита Андонова ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБХОЖДЕНИЯ В ЗЕМЛИЩАТА НА СЕЛАТА ГАБРОВО, БЯЛО ПОЛЕ, РИЛЦИ И ДЪБРАВА В ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД	793
№18. Венцислав Динчев ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ В ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КОСТИНБРОД ПРЕЗ 2008 г.	795
№19. Венцислав Динчев ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ ПО ТРАСЕТО НА Ж.П. ЛИНИЯ ПЛОВДИВ – ПЪРВОМАЙ – ДИМИТРОВГРАД – СВИЛЕНГРАД ПРЕЗ 2008 г.	799
№20. Георги Китов, Диана Димитрова, Николай Сираков ОБХОЖДЕНИЯ НА МОГИЛИ В ОБЩИНА СЛИВЕН	800
№21. Сергей Торбатов ТЕРЕННО ОБХОЖДАНЕ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ЛЮТИ БРОД, ОБЩИНА МЕЗДРА	800
КАРТА 5. РАЗДЕЛ ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ	804

ВСТЪПИТЕЛНИ ДУМИ

Уважаеми колеги,

В ръцете ви е поредният том на Археологически открития и разкопки, представящ приносите ни в изследването на българското археологическо наследство, направени през 2008 г.

Страниците на тома ежегодно и прогресивно нарастват. Те са най-доброто свидетелство за все по-голямата натовареност и отговорности на нашата колегия във връзка с опазването на археологическото ни наследство. Към приносите ни в изследването на ключови археологически обекти от праисторията до средновековието, в спасяването на нашите старини, ежегодно добавяме съществените резултати, получени при нелеката работата по инфраструктурните проекти.

В тома от 804 страници са представени 294 отчета: 31 – в областта на праисторията, 73 – в областта на тракийската археология, 90 – на античността, 79 – на средновековието. Осъществени са 21 теренни обхождания във всички части на страната.

Подготовката на тома, както можеше и да се очаква, бе изпълнена с много напрежение. И тази година предпочетохме изчерпателността на изданието пред изключването на материалите, представени след определения срок и в последния момент. По отношение на коректното спазване на сроковете за предаването на материалите не напреднахме много.

Форматът на изданието от миналата година е запазен: самостоятелната номерация за отделните раздели, наложена от получаването до последния допустим срок на резюметата, цялостното представяне на проучваните мащабно от многочислени екипи големи тракийски, антични и средновековни обекти, историчност на изданието.

Това обединяващо ни издание е нашият достоен отчет пред академичната колегия и широките обществени кръгове за изпълнявания от нас професионален дълг в издирването, изследването и опазването на българското археологическо наследство.

Наложените ограничения в условията на криза ни налагат тази година „Археологически открития и разкопки през 2008 г.“ да бъде само на електронен носител.

Въпреки затрудненията, това представително издание за нашия труд и приноси издание ще бъде във вашите ръце при откриването на XLVIII Национална археологическа конференция в Кюстендил.

Ст.н.с. Диана Гергова